

Visitationspredikan 15 oktober Knutby kyrka, Almunge pastorat

Det är en glädje att få stå här i Roslagens katedral idag, och det har också varit en glädje att under den här gångna visitationsveckan ha fått tillfälle att återvända till Almunge pastorat. Denna bygd ligger mig särskilt varmt om hjärtat och rymmer många minnen. Det har varit kära återseenden de här dagarna, men de har också gett nya, trevliga bekantskaper. Jag känner en särskild tacksamhet över det, att allt fler hittar till era kyrkor, till gudstjänster och verksamheter. Det ni får nu, är en resumé över vad vi i visitationsföljet har upplevt under den gångna veckan. Det blir således inget visitationstal vid kyrkkaffet. Där är ni alla välkomna att kommentera det jag säger här och att ställa frågor.

Vi har haft ett tema för den här visitationen - ideell växtkraft – och det får ni gärna ha med i bakhuvudet när ni lyssnar - **ideell växtkraft**. Men bär också med er söndagens rubrik - Trons kraft – och berättelsen från Markusevangeliet som ni nyss hörde. En röd tråd för mitt kombinerade visitationstal och predikan är nämligen orden ”**bärlag**” eller ”**bärkraft**”.

Visitationsdagarna inleddes med mässa i Almunge församlingsgård och följdes av ett samtal med pastoratets anställda medarbetare. Mässan färgades oundvikligen av tankar på det krig som åter blossat upp i Israel och Gaza. Det är lätt att känna missmod över alla konflikter ute i världen, men också våldet som visar sig i vårt land. Vi får inte blunda för det som sker, men vi behöver få prata om det som känns svårt. Alla människor bär på ont och gott inom sig. Också här, vi vår lilla värld, har det vi gör och det vi säger stor betydelse. Vi behöver tala väl om och med varandra, visa varandra omsorg, respektera andras egenart och söka mer efter att förstå än att själva bli förstådda. När den stora världen skakar runt omkring vill vi fortsatt kunna stå stadigt. Därför behöver vi stötta och be för varandra, tänka goda tankar och ge varandra av vår tid och engagemang. På det sättet kan vi **bära vi varandra genom det som är svårt**.

Att vi alla måste hjälpas åt så att vårt samhälle förblir en trygg plats, där alla kan leva i frihet och växa som människor, den tanken följde oss in i samtalet med ledningen för Almunge skola. Att elever idag aktivt söker sig till Almunge skola tyder på att man har lyckats med just detta, att skapa en trygg plats för växande och lärande. Skola och kyrka hör historiskt samman i Sverige, och det finns fortfarande många beröringspunkter. **Vi bär och delar ett gemensamt uppdrag** för att barnen lär känna sin närmiljö och historia, och ger dem en riktning i framtiden. Det sägs ju att det krävs en hel by för att uppfostra ett barn. Vårt samtal på skolan var fyllt av god vilja, energi och ideér, vilket bådär gott för framtida samverkan.

Något som flera lyft fram är barn- och ungdomsverksamheten i pastoratet. Den är viktig och den är uppskattad. Det mindre sammanhanget som finns där kan bli särskilt värdefullt, med tid att se varje enskilt barn. Alla barn behöver få känna att de är älskade för den de är, att de behövs och gör skillnad både i den lilla och i den stora världen. Det är ingen slump att psalmen 791 ”du vet väl om att du är värdefull, för ingen annan är som du” är särskilt omtyckt av konfirmander. Det är glädjande att se hur konfirmanderna blir fler och att era ungdomar efter konfirmationstiden vill fortsätta som unga ledare och får växa i ansvar. Vi samtalade med några av dem efter den välbesökta pannkaks-gudstjänsten i Almunge om varför de vill

engagera sig i kyrkan. De sa att de särskilt uppskattar gemenskapen och att de har kul ihop. Inspiration kring ungdomars ideella växtkraft fick vi vid besöket i Faringe station hos Stockholm-Roslagen järnvägar, eller Lännakatten, som vi kallar den. Där fick vi veta mer om det imponerande arbete som ett antal eldsjälar lägger ned för att lyckas behålla deras många ideella, både unga och äldre. De arbetar mycket med gemenskap och växande ansvar, men de satsar även på digital närvaro på hemsida och sociala medier. Det är något också pastoratet sagt sig vilja arbeta mer med, så att allt fler kan se och hitta till allt gott som görs.

En hemsida kan vara en inkörsport, men kyrkans inkörsport är annars dopet. Antalet dop i pastoratet håller fortfarande en hög nivå. Däremot uttrycks visst missmod över att det inte sitter så många i bänkarna på söndagens gudstjänster. Men då ska ni minnas att ni möter desto fler på gudstjänster och samlingar som äger rum under veckorna. Det gäller ibland att ha sitt fokus på det som växer och blommar i församlingslivet, att glädjas över det och lägga energin och kraften där. Den enklare formen i pannkaks-gudstjänsterna verkar fungera bra, med predikan som ett litet drama och där det ingår moment då deltagarna får röra sig i rummet och ges tid för egna tankar. Kanske kunde något av den formen smitta av sig på söndagens gudstjänster? För vi önskar förstås att fler ska finna rik påfyllnad inför den kommande veckan också där. En äldre person sa till mig att det kunde vara svårt att förstå en del moment i mässan. Kanske en kommenterad högmässa kan prövas, där man kort förklarar olika delar, så man bättre kan landa i kyrie och gloria också i det egna livet och vid nattvardens bord få uppleva att vi människor hör samman som en, enda kropp, med Jesus Kristus som vårt huvud. Men- viktigt är att gudstjänst inte bara handlar om vad jag som individ känner.

Gudstjänsterna bär och gör vi tillsammans, och när detta sker växer samtidigt vår tro.

Det lilla visitationsföljet har besökt pastoratets fyra vackra kyrkor i Almunge, Knutby, Faringe och Bladåker, med sina omgivande, välskötta kyrkogårdar. Vi har mött kyrkvårdar, församlingsrådsmedlemmar och vägkyrkovårdar med särskilt starkt engagemang i de olika kyrkorna. **Ideella krafter har burit vägkyrkan** i många år, med guidning och kaffeservering under några sommarveckor. Det lockar fortfarande många besökare som vill lära sig mer om kyrkornas rika historia, men som också söker den andakt kyrkan rymmer. En god idé tyckte flera vara att ha vägkyrkan i gång samtidigt i flera kyrkor, så ni kan tipsa besökarna om att åka vidare till nästa kyrka i pastoratet när man ändå är i farten. Kanske kunde ni också anordna en kulturarvsvecka och visa upp de skatter som annars förvaras inlåsta i sakristiorna, som silverföremål och textilier.

Alla era kyrkor är välhållna, men gamla hus behöver ständig omsorg, och kostnaderna för fastighetsunderhållet är stort. Bara taket i Bladåkers kyrka beräknas idag kosta ca 4 miljoner att åtgärda. Nu är det en åtgärd som kan vänta några år, men det är ett exempel på vilka utmaningar ni går till mötes ekonomiskt i framtiden. Det blir färre medlemmar som ska bära ansvaret för kyrkorna. Också de som väljer att inte vara medlemmar i Svenska kyrkan tror jag vill ha kyrkorna välhållna och öppna. Ibland blir jag missmodig över att det här blir en olöslig ekvation i framtiden. Men så fattar jag mod igen och tänker att om människor en gång i tiden, då betydligt sämre förutsättningar rådde, ändå hade möjlighet att bygga dessa vackra kyrkor, då borde väl vi med vårt välstånd och med god vilja kunna se till att de bevaras för framtida generationer. **Men - det behöver vara flera som bär, bärkraften måste öka.**

Tillsammans med kyrkorådet kunde vi se i statistiken att andelen äldre i pastoratet nu är fler som är över 65 år, än under 19 år. Åldersfördelningen tenderar att bli lite baktung.

I Faringe kyrka var SPF, PRO och Röda Korset särskilt inbjudna och vi samtalade kring äldres ofrivilliga ensamhet. Ensamhet kan vara självvald, men det kan också finnas tider då den känns tung. Almunge pastorat har gudstjänster och samtalsgrupper och inte minst uppskattade soppluncher som samlar många daglediga, både här i Knutby och i Almunge. Nämnade organisationer ordnar flera sociala träffpunkter och är viktiga aktörer. Men orken att ta sig hemifrån kan avta av olika skäl och kanske börjar det gro en otrygghet att något skulle hända en därhemma. Hur kan alla goda krafter samverka för att motverka ofrivillig ensamhet? Viktigast är väl att vi fortsätter att titta till våra vänner och hälsar på grannen, men det kan också behövas något annat, i mer organiserad form.

Den stora omtanke om er församlingsbor som kyrkoherde Mattias och hans medarbetare känner, visas genom den särskilda satsning på en väntjänst som nu startar. I det arbetet finns redan goda erfarenheter att ta del av, inte minst genom det som Röda Korset gjort under många år, med hembesök och telefonsamtal till dem som önskar det. Ett kort samtal kan göra underverk för humör och livslust, det vet vi alla. Här vill pastoratet också engagera fler ideella krafter. Tala gärna med diakon eller väntjänst-samordnare om du önskar dela med dig av din tid eller om du själv eller någon du känner skulle behöva en vänkontakt.

Det behövs många som bär.

De fyra männen i evangeliet bar tillsammans. Deras tro på att Jesus kunde hjälpa den lame mannen ur sin bundenhet var stark. De trotsade folkmassan, bar upp mannen på taket och firade ned honom så han kunde komma nära Jesus. Och mannen blev sedd, förlåten och befriad. Han kunde ta sin bädd och själv gå därifrån. Och livet öppnade sig för honom på nytt.

Alla behövs – om vi bär tillsammans blir vår bärkraft större. Människor önskar gemenskap, ett tryggt samhälle och behöver en samlande plats för existentiella frågor. Här vill Almunge pastorat med sina församlingar finnas.

Männen i evangeliet är förebilder för oss genom sin starka tro, sitt mod och sin uppfinningsrikedom. Men också genom sitt samarbete.

Låt oss bli många som bär.

Avslutningsvis vill jag tacka alla er som bidragit till att visitationsdagarna blivit framåtblickande och hoppfulla. Ni har varit många som burit ansvar för dagarna genom att dela era erfarenheter och kunskaper, i allt från sakkunnig guidning till stärkande förning. Så vill jag landa denna visitationspredikan i bönen vi bad i onsdagens morgonmessa, som inledde visitationsdagarna;

Barmhärtiga Gud, ge oss fasthet i vår tro, iver efter att söka din vilja och mod att leva efter den. Vägled oss med din Ande, så din kärlek kan växa i våra hjärtan, och hjälp oss att hitta och sprida små glimtar av ditt himmelrike. I Jesu namn. Amen